

КОМІТЕТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України

вул. М. Грушевського, 5, м. Київ, 01008, www.rada.gov.ua

ВИСНОВОК

на проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України», внесений народними депутатами України Железняком Я. І. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 16052 від 08.09.2026)

Комітет на засіданні 11 вересня 2026 року (протокол № 274), згідно з електронною резолюцією Голови Верховної Ради України Стефанчука Р. О. від 9 вересня 2026 року (електронна картка документа (2331934)), розглянув проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України», внесений народними депутатами України Железняком Я. І. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 16052 від 08.09.2026), на відповідність оформлення та реєстрації вимогам закону, Регламенту Верховної Ради України та прийнятим відповідно до них нормативно-правовим актам.

Комітет зазначив, що Верховна Рада України заслуховує звіт про діяльність тимчасової слідчої комісії в будь-який час не пізніше встановленого терміну для її діяльності або на вимогу тимчасової слідчої комісії раніше цього терміну, але не більше двох разів за весь термін її діяльності (частина сьома статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Вимоги до висновків щодо роботи тимчасової слідчої комісії, особливості надання тимчасовою слідчою комісією звіту щодо її роботи визначені положеннями статей 21, 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статей 87, 88 Регламенту Верховної Ради України.

Так, результати розслідування тимчасова слідча комісія викладає в звіті, який повинен містити висновки і пропозиції про факти й обставини, які стали підставами для проведення розслідування; відомості чи обставини, встановлені тимчасовою слідчою комісією, і докази, якими це підтверджується; відомості чи обставини, що не підтвердилися; факти й обставини, які не були перевірені, із зазначенням причин, з яких перевірка не здійснювалася (частина перша статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина перша статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Тимчасова слідча комісія при підготовці висновку щодо кожної встановленої обставини проводить голосування. Результати голосування із зазначенням кількості голосів, поданих «за», «проти», «утримався», наводяться у висновку слідчої комісії. Висновок вважається ухваленим, якщо за нього проголосувало більше половини членів слідчої комісії від її складу, затвердженого Верховною Радою України. Усі висновки слідчої комісії оформляються письмово і підписуються головою та секретарем слідчої комісії (частина друга статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України»).

У пропозиціях тимчасової слідчої комісії зазначається, яким чином мають бути використані висновки тимчасової слідчої комісії у разі прийняття Верховною Радою України рішення щодо них. Пропозиції тимчасової слідчої комісії викладаються у проекті постанови чи іншого акта Верховної Ради України і вносяться на розгляд Верховної Ради України народними депутатами України – членами тимчасової слідчої комісії (частина третя статті 21 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», частина друга статті 88 Регламенту Верховної Ради України).

Своєю чергою, у статті 22 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», статті 88 Регламенту Верховної Ради України встановлені вимоги до розгляду Верховною Радою України звіту тимчасової слідчої комісії.

За результатами розгляду висновків і пропозицій тимчасової слідчої комісії Верховна Рада України може прийняти рішення, зокрема, взяти їх до відома; припинити повноваження тимчасової слідчої комісії, а в разі необхідності вирішити питання щодо, зокрема, направлення матеріалів слідчої комісії до Офісу Генерального прокурора для їх вивчення та відповідного реагування; направити висновки слідчої комісії для реагування згідно із законом відповідному органу державної влади, іншому державному органу, органу місцевого самоврядування чи посадовій особі; опублікувати висновки слідчої комісії у газеті «Голос України» з додержанням вимог закону щодо захисту інформації з обмеженим доступом, у тому числі таємної чи іншої охоронюваної законом інформації.

Комітет зазначив, що 9 квітня 2026 року Верховною Радою України було утворено Тимчасову слідчу комісію Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України (Постанова Верховної Ради України № 4850-IX) (далі – Тимчасова слідча комісія) та визначено, що строк діяльності Тимчасової слідчої комісії становить один рік з дня її утворення, а також, що звіт про виконану роботу комісії має бути заслуханий не пізніше шестимісячного строку з дня її утворення, тобто до 9 жовтня 2026 року.

Свою чергою, 8 вересня 2026 року народними депутатами України – членами Тимчасової слідчої комісії Железняком Я. І. та іншими (всього 13 підписів) було внесено на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України про «попередній» звіт Тимчасової слідчої комісії (реєстр. № 16052), а також, власне, «попередній» звіт Тимчасової слідчої комісії (далі – Звіт), у додатку до проекту Постанови.

З огляду на це Комітет відзначив, що Тимчасовою слідчою комісією враховано позицію, викладену ним у Роз'ясненні щодо застосування окремих положень Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» (статей 3, 4, 22, 23) та Регламенту Верховної Ради України (статей 85, 86, 87, 88) щодо визначення строку повноважень тимчасових слідчих комісій і тимчасових спеціальних комісій Верховної Ради України від 27 червня 2023 року (протокол № 156), в якому Комітет наголошував на тому, що термін подання звіту тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії про виконану роботу Верховній Раді України охоплюється строком, протягом якого Верховною Радою України має бути заслухано цей звіт. Свою чергою це вимагає від тимчасової слідчої комісії і тимчасової спеціальної комісії під час подання звіту про виконану роботу врахування особливостей організації роботи Верховної Ради України в умовах дії воєнного стану, з метою забезпечення розгляду Верховною Радою України звіту про виконану роботу в строк, визначений у постанові Верховної Ради України про утворення відповідної комісії.

Щодо змісту проекту Постанови (реєстр. № 16052) та Звіту Комітет зазначив таке.

Згідно з пунктами 1-3 проекту Постанови Верховній Раді України пропонується Звіт Тимчасової слідчої комісії взяти до відома, оприлюднити його на офіційному вебсайті Верховної Ради України та заслухати Звіт про виконану роботу на пленарному засіданні Верховної Ради України до 9 квітня 2027 року.

Комітет зауважив, що ініціаторами внесення проекту Постанови використано термін «попередній звіт», проте ані Законом України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України», ані Регламентом Верховної Ради України таке визначення не передбачено.

Відтак, у назві, тексті проекту Постанови та Звіті слово «попередній» варто виключити.

Крім того, відповідно до положень частини другої статті 3 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» тимчасова слідча комісія подає до Верховної Ради України звіт саме про виконану роботу, а також підготовлені нею пропозиції щодо проектів актів Верховної Ради України, висновки, пропозиції та інші матеріали, які надаються народним депутатам України для ознайомлення.

Беручи це до уваги, Комітет зазначив про необхідність редакційного доопрацювання назви, преамбули, пунктів 1 та 2 проекту Постанови, а також назви Звіту, доданого до проекту Постанови.

Також Комітет привернув увагу до того, що на виконання Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та Постанови Верховної Ради України «Про посилення ролі української мови в утвердженні Української держави» Національною комісією зі стандартів державної мови 1 березня 2026 року було затверджено Український правопис як стандарт державної мови (рішення від 1 березня 2026 року № 47), який є чинним з 28 березня 2026 року.

У зв'язку з цим, у пункті 2 проекту Постанови слово «веб-сайт», згідно із затвердженим Українським правописом, має бути написано «вебсайт».

Комітет зазначив, що структура Звіту не забезпечує безпосереднього співвіднесення наведених у ньому відомостей із двома основними завданнями Тимчасової слідчої комісії, визначеними у Постанові Верховної Ради України про її утворення¹, а саме:

розслідування можливих протиправних дій посадових осіб Служби безпеки України, Національної поліції України, Бюро економічної безпеки України, Державної митної служби України, Державної податкової служби України, Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, Державної служби фінансового моніторингу України, Державної аудиторської служби України, Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, Державної прикордонної служби України та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України;

збір інформації щодо технічної допомоги, кредитів (позик), наданих Україні іноземними та міжнародними організаціями з початку повномасштабного вторгнення, аналіз стану виконання взятих Україною у зв'язку з цим зобов'язань.

¹ Постанова Верховної Ради України «Про утворення Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих фактів порушення законодавства щодо використання коштів державного і місцевих бюджетів, спрямованих на підтримку внутрішньо переміщених осіб та осіб, які постраждали внаслідок збройної агресії російської федерації проти України» від 11 березня 2026 року № 4813-ІХ.

Так, у Звіті відсутні відомості про проведення розслідування можливих протиправних дій посадових осіб Служби безпеки України, Національної поліції України, Державної служби фінансового моніторингу України, а також не наведено встановлених Тимчасовою слідчою комісією конкретних обставин щодо можливих протиправних дій посадових осіб зазначених органів.

Крім цього, на сторінках 8 – 9 Звіту наведено загальну інформацію про «реалізацію нової чотирирічної програми МВФ EFF», тоді як систематизованої інформації щодо технічної допомоги, кредитів (позик), наданих Україні іноземними та міжнародними організаціями з початку повномасштабного вторгнення, аналіз стану виконання взятих Україною у зв'язку з цим зобов'язань та стану їх виконання у Звіті не наведено.

З огляду на це, доцільно структурувати Звіт за кожним із визначених Верховною Радою України основних завдань із послідовним зазначенням здійснених заходів, встановлених фактів та обставин, джерел їх підтвердження, фактів та обставин, які не підтвердилися, а також фактів та обставин, перевірка яких не була завершена, із зазначенням відповідних причин.

Також Комітет зазначив, що згідно з Правилами мовно-стилістичної підготовки законопроектів (Методичні рекомендації) складноскорочені слова і аббревіатури не рекомендується використовувати в законодавчих актах, оскільки скорочені форми слів без зазначення їх повної форми не мають самостійного значення і після закінчення певного періоду можуть стати малознайомими для окремих осіб або втратити своє значення і тлумачитися неточно. З огляду на це, варто уникати надмірного вживання у тексті Звіту аббревіатур.

Комітет ухвалив експертний висновок на проект Постанови Верховної Ради України «Про попередній звіт Тимчасової слідчої комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України», внесений народними депутатами України Железняком Я. І. та іншими (всього 13 підписів) (реєстр. № 16052 від 08.09.2026), і прийняв рішення направити його Тимчасовій слідчій комісії Верховної Ради України з питань розслідування можливих протиправних дій посадових осіб органів державної влади, інших державних органів та суб'єктів господарювання державного сектору економіки, що могли завдати шкоди економічній безпеці України.

Голова Комітету

С. В. КАЛЬЧЕНКО

